

DE WOEDE EN DE WOND

JOOST II SICKENGA

PERSONAGES

VOOR: *Jongen van begin twintig.*

MIDDEN: *Dezelfde jongen van begin twintig.*

ACHTER: *Ook dezelfde jongen van begin twintig.*

In het midden een houten stoel waarvan de zitting ontbreekt. Links, tegen de achterwand, is een wasbak die zodanig in de ruimte past dat die niet als decor opvalt. De kraan boven de wasbak drupt. Gaandeweg de voorstelling begint de wasbak over te lopen.

MIDDEN

ik kom binnen
ik zie een stoel
ik moet op die stoel gaan zitten
moet
ik ga zitten
ik praat tegen mezelf
moet op die stoel gaan zitten
zit je lekker?
blijf ik nog effe staan
ben niet helemaal mezelf meer
anders zat ik daar nu wel

VOOR

sta hier
ja wat wil je dat ik anders doe
ik sta hier
de rest kan rotten in dit zompige rotland
de waterhoofden kunnen het zelfs bij de wet verbieden
mij krijg je hier niet weg
ik sta hier en ik blijf hier staan
rechttop
me er bij neerleggen?
het idee alleen al
mezelf te moeten voegen
tussen die veertien miljoen kapot geconsumeerde kadavers
peins er niet over
als het buigen of barsten is
dan maar barsten
ik ga niet buigen
dat jullie nu allemaal gebukt gaan
ik niet, ik sta hier
en liggen doe ik niet
rust
dat ligt maar
slijm slijmt
de bekrompenheid
beklemmend
ik haat het
dat kortzichtige
tegen de dijk op loenzende klootjesvolk
welk zich ruftend tegen elkaar aan nestelt
onder de lijkwade van
'het is nou eenmaal zo'
welk niet het fut in hun belegen gatenkazen donder heeft
om ook maar op hun rug te gaan liggen
om naar de hemel te kijken

dat kortzichtige
tegen de dijk op loenzende kloojesvolk
dat niet verder komt
dan lamblig te liggen zeiken
dat ze alleen maar gras zien
groen
gras
dat niet verder komt
dan de emancipatie van de gehele mensheid
te versimpelen tot de emancipatie van de vrouw
om vervolgens die kwestie uit te vechten
op het niveau van
hij: 'maar ik ga toch al boodschappen doen?'
nee ze zijn best aardig met zijn allen
al moet ik wel mijn neus dichtknijpen
ze rotten

ACHTER

er komt hier
nooit iemand
nooit
rust
lig hier
niets bijzonders eigenlijk
lig hier haast altijd
met mijn ogen dicht zie ik ze nog
weet van hun
weet hoe ze eruit zien
heb ze zelf verzameld
weet van hun
weet waar ze liggen
heb ze er zelf neergelegd
rust
nooit
iemand
nooit
ze zijn er wel
weet wel dat ze er zijn
er zijn geluiden
hun verwarmingsketels staan hier
er is ook een geiser
die is van een man met een hond
zijn badkamer is boven mijn bed
als hij onder de douche staat
heeft hij de radio aan
altijd

VOOR

wat een gelul
waar ik vandaan kom
dat land is zo laag-bij-de-gronds
dat het dijken nodig heeft om niet te verwateren

dat eindeloze grenzeloze
dat: 'heb je 'm zwart gemaakt, die paarse trui?'
'nee dit is die zwarte trui, idioot'
dat eeuwige geouwehoer
zoveel dijken
en dan toch zo oeverloos kunnen zeiken
dag in dag uit dat stompzinnige gezwets
gezwam
dat ligt maar elkaar
met de worstvingers
lekker
in de vetrollen te wriemelen
de kolder van de polder
een slagschip van het genot
met de kick hoog in het vaandel
en geluk achter grendel en slot
de hoop wordt gekielhaald
en vangt enkel bot

ACHTER

die Gauloises daar
die heb ik in Parijs gekocht
in de tijd
dat elke zin
nog een gedicht was
omdat we toen
nooit sliepen

MIDDEN

dus: ik kom binnen
ik zie een stoel
ik ga op die stoel zitten
zit je lekker
ik ga niet op die stoel zitten
ga niet op die stoel zitten
want Leon zit al op die stoel
Leon praat tegen zichzelf

ACHTER

gesuis
van wind in de ontluchting
water
dat wegspoelt
steeds minder
tot het druppelt
dik
ijzeren buizen
met wit omrande draadeinden
een kind dat zingend de trap oploopt
de ruzie van mensen
die ik nog nooit heb gezien
verklikt door de verwarming
rust

dit vaatdoekje was vroeger
een t-shirt van mij
zo klein
was ik toen
 VOOR
ik sta hier
dus ik stond daar
daar de vader nooit wist wat hij moest kopen
stond ik daar
in mijn knuistjes het door zweet doorweekte briefje
de eerste keer
maar ik had het niet nodig
kende de bestelling uit het hoofd
'uh pardon hoor, maar dat ventje was voor u'
wordt er over mij heen gesnauwd
'dan moet ze maar beter op haar beurt letten'
knettert de dikke mevrouw terug
ik sta daar
geheel nieuw voor mij
dit
dat je voor jezelf moet opkomen
dat niet iedereen gewoon de plek inneemt
hem of haar door God gewezen
dat er één mevrouw is die eerder wil
sneller wil
'het is helemaal geen zij, dat daar is een hij'
'ach nee, dat is een meid dat zie je toch zo'
'nee hè, jij bent een jongetje, ja toch?'
de dame achter de kassa
ze beslecht het geschil met de woorden
'zeg het maar, jochie'
zeg het maar jochie, zeg het maar jochie?
het galmt door mijn hoofd
krijgt het heen en weer tussen mijn oren
wat bedoelt die nu weer?
is dat een gunst of zo
loop ik de kans dat ik hier op een dag kom
en dat zij het dan gaat zeggen?
het was
het was donker toen ik eindelijk thuiskwam
 ACHTER
zon komt hier niet
alleen als de overbuurvrouw
het raam open zet
dan wil die 's ochtends
nog wel eens een enkele keer
naar binnen, spiegelen
naar binnen
rust
'het is er een hel'

dat stond in een krant
en heb ik toen uitgeknipt
gelukkig is het van vroeger
rust
verveel me zelden
haast altijd
is er wel iets
aan het vertellen
iets dat vertelt
en mocht het zo zijn
dat ze allemaal tegelijkertijd stil zijn
dan heb ik altijd het raam nog
het raam
het raam en het feit
dat er elke avond
als ik ga slapen
licht door naar binnen valt
als ik ga slapen
het licht en het raam
het raam met het geribbelde glas
het geribbelde licht als ik ga slapen
de vlekken van buiten
het vlekkerige zwart
schaduwen van

MIDDEN

ik kom binnen
stoel
ik ga op die stoel zitten
Leon komt binnen
hij ziet die stoel
hij moet op die stoel gaan zitten
blijf ik nog effe staan
zit je lekker?
ik praat tegen mezelf

VOOR

in vaders studeerkamer, weg van de gasten
wat mij Godverdomme wel niet bezielde
baf!
'auw dat doet pijn hoor'
'hou je mond dat doet helemaal geen pijn'
'hoe haal je het in hemelsnaam'
'juist op opa's begrafenis'
'en dan nog te laat komen ook'
'niet eens gewoon een boodschap voor mij'
'opa's begrafenis!'
opa's begrafenis
volgens mij was die man indertijd dood geboren
die man was zo goed gemanierd als beton
spontaan was heidens
als die wat zei dan kwam er alleen maar

beleefde cementblubber
uit zijn strot
en daar is die in gestikt
ja
één onvertogen woord ingeslikt
dodelijk
pa en ma hadden het wel altijd over
strottenhoofdkanker
maar dat zeiden ze alleen maar
omdat het dan tenminste klonk
als of hij er zelf niks aan had kunnen doen
'want mensen die hun eigen leven willen inrichten
die worden daar toch alleen maar ongelukkig van'
opa's eigen doodoener
maar hij had wel gelijk
ervaringsfeit
was zelf namelijk erg ongelukkig
wou zelf
Godverdomme
dus ik dacht
als die schrijver onder de vulkaan het kan
dan kan ik onder de dijk het zeker
en zet het vervolgens
voor het eerst van mijn leven
op een zuipen
alsof ik mijn hele leven nog niets gedronken had
drinken
krijg ik het zo van in mijn bol
dat ik naar achteren loop
dwars door de tafel met het koude buffet
die daar zo gezellig stond
heen waggel om een aanloop te nemen
en zo de dijk op te denderen
waar ik voor het eerst van mijn leven
oog in oog sta
met wat later de zee zou heten
een uitroep van verwondering volgt
overstemt de afkeurende blikken van ooms en tantes
ik neem nog een stap
en glij op mijn kont de dijk af
dansend en gierend van de lach recht ik mijn rug
die lucht
die lucht wat een verademing
loop ik vervolgens de zee in
voel ik ineens geen grond meer onder mijn voeten
dat er ergens een bad is
dat niet enkel tot kniehoogte gevuld is
hadden ze mij nooit verteld
daar waren ze zelf veel te bang voor
moet je ze nu toch zien staan

met zijn allen op de dijk
de weduwen van hun eigen jeugd
ik schreeuw nog
'van wie zijn al die tranen'

MIDDEN

ik kom binnen
Leon gaat zitten
Leon zit met problemen
ik ga niet op die stoel zitten
ik lig hier
zit je lekker
ik moet op die stoel gaan zitten
anders zat ik daar nu wel
moet
kan niet
Leon praat tegen zichzelf
moet op die stoel gaan zitten
zit je lekker

ACHTER

die fles rode wijn
waar al die pleisters
op zijn geplakt
nog zo één
ik ken de verhalen wel
en zij kennen mij
als ik niet naar ze luister
gaan ze gewoon weg
ik luister

rust

ben best rijk
vind ik zelf
ooit besloot ik
dat ik wel genoeg had
alles wat erbij kwam
kwam in plaats van
dat leek me niet erg
zinvol

rust

het raam
waar?
daar

rust

foto's
foto's heb ik bijna niet
de meeste mensen bewaren ze juist vaak in foto's
vind dat zelf niet zo leuk
bij mij zitten ze meer in dingen
een leeg pakje sigaretten
pennen, messen, dooie vlinders
sommige punaises hebben het ook wel

rust

soms

een heel enkele keer
komt er nog een nieuwe bij
van achter het raam
komt die dan
van achter het licht
ik stop ze altijd ergens in
want die van het licht
hebben van zichzelf niks
dus dan geef ik ze iets
ik stop ze ergens in

rust

het raam

het raam en het licht
dat er doorheen schijnt
er achter zit
naar voren komt
over de ribbels golft
rimpels schrijft in glas
geribbeld glas
als ik ga slapen
het raam
het licht
de vlekken van buiten
koud als glas
als ik het met mijn vingers aanraak
niet kan pakken
tot ik op het licht klop klop klop
'weet je wie ik ben, ja?'

VOOR

allemaal eieren voor hun geld gekozen
eieren!

moet je nagaan

waarom geen kip gekocht?

nee

en dat ruik je

eieren

bewaren ze allemaal voor later

bij een bank die meedenkt

alsof ze zelf kunnen denken

jullie komen niet uit een kut

maar uit een gehaktmolen

jullie hobbelen teveel

te traag

kom doe een stap, waag een gok

zet een stap, doe een zet

geef jezelf een trap en donder eens denderend voorbij

het duurt al veel te lang: 'nog even'

hobbelend en hakkelend

kwakend: 'maar misschien'
ach lig niet te zeiken
doe een zet, zet een stap
ga staan in plaats van liggen
niet schoorvoetend maar schorschreeuwend
kortom
nee ik sta
al stoot ik mijn hoofd
ik sta
al stoot ik mijn hoofd
ik sta
stoot ik mijn hoofd
maar ik blijf staan
en omdat het onvermijdelijk is
zal ik wel weer mijn hoofd stoten
maar ik blijf staan
net zo lang tot ik uit mezelf mijn kop tegen de muur sla
 ACHTER
in vaag verwrongen vlekken
verhalen
verhalen in vaag verwrongen vlekken
zie ik iets
is daar iemand?
vlekken
koud licht als mijn vingertoppen
koud
niet kunnen pakken
koud
mijn hand verandert
zwarte verwrongen vlek
verbazing, verdacht
klop klop
is daar iemand?
er is
het is donker
het raam
het geribbelde glas
geen licht!
het gerimpelde glas
dat zwart is
zwart dat donker is
het licht dat verdronken is
niks geribbeld licht
niks verwrongen vlekken
verhalen?
niks verhalen
alleen
alleen maar
'weet je wie ik ben?
ja?'

MIDDEN

Leon komt binnen
blijf ik
nog effe staan!

VOOR

moet je nou toch zien
zit nog steeds
gebrek aan ruggengraat te compenseren met
meubilair
geloof dat ik mijn kop weer stoot
wat?
dat ik mijn kop weer stoot!

rust

wat jullie betreft heb ik me goed beseft
jullie kunnen wel gaan
ik spreek liever tot de verbeelding
vuur en vlam
blind en lam
schraap je keel
maak kapot en laat niets heel
dondert het niet dan deert het niet
verteerd door verdriet is er
kop nog staart
het is niets waard
wat ik doe
doet er niet toe
de hele zoi is gelijk een kooi
wankel van woede
kijk
kijk naar mij
ik sta hier
'weet je wie ik ben, ja?'

MIDDEN

Leon komt binnen
ik moet gaan zitten
praat tegen mezelf
kan niet meer liggen
niet meer staan
kan niet
Leon praat tegen zichzelf
dat ben ik
dat ben ik